

Σημειώση.

ἀναγρύωσες τρόπον
ταινίαν ἔχην υπότιμην
του τό Χειρόγραφον
τού βρέθηκε στο
ἄντρο τού μοι
Αρδόσιος.

Θεοδολούς

ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

(Βυζαντινό έπανο ποίημα της δέκατης μετά
Χριστόν εκατονταετούριδας.)

Περίληψη

A'. ΜΕΡΟΣ

Τακτούς τοῦ θύετη, τοῦ ἥρωα τοῦ ἐπικοῦ τούτου ποιήματος, ἔχει τὸ Αρέν πού λεγόταν οὐδὲ Ερμηνεία Αιδρόνικος.
Ο Αρέν αἰτιόν μὲ τὴν γροτικὴν την Ἀντα ἔκανε πέντε παδάνικαια καὶ μείον ὡραία κόρη τὸν Εἰρίην, ~~θεόν~~

"τὸν σεδίνην ἐμπαρός ἐγίκανε εἰς τὸ κάθητον".

"Όταν ἔγινε ὅντες χροῖν, ὁ πατέρας της τὴν ἐκδεσην σένα πατάρι, πατινάριος μάνικης τοῦ Εἴτε οὐ πρέπει νὰ τὴν προσέχουν, οὐταν περίσση τα δώδεκα χρόνα, ἀτ' τὸν Ἐρωτα.

B'. ΜΕΡΟΣ

Μιά τέρα ἔκανε περίπατο ἔξω ἀπ' τὸ πατάρι. Ο Λαμπρᾶς ἦ Λουσσάρ, σουδάριος τῆς Συρίας, σὲν ἐρήμων τῆς Ρωμανίας¹⁾ διάβηκε ἀπ' ἐκεῖ, τὴν ἄργαξε καὶ τὴν σῆρε οὐκίη του.

Τὰ δέρφα της τὴν ζητήσανε ἀπ' τὸν Λαμπρᾶ, τὸν νεῖνος ἀρρεῖτον καὶ τοὺς λίγους οὐταν πατέρην ήνας ἀπάντεις καὶ τὸν νικῆσην τὸ ταῦτα τὴν ἐπιστρέψην. Ο περιάδητερος τούτες ο Κενσαρίνος πατάριοι μάνικοι τὸν νικᾷ καὶ τὸν ζητᾶ τὴν ἀδερφήν του. Μιά νεῖνος δὲν τὴν δίνει καὶ γίνεται χριστιανός για νὰ τὴν πανδρευτῇ. Καὶ τὰ δέρφα τας ευτελεύταν.

C'. ΜΕΡΟΣ

Ἄλλαι οὖτε τὸ πατέρες ή μητέρες τοῦ Λαμπρᾶ τοῦ εξελ-

1) Ρωμανία Αργαλας λίτη...

2/ Για γράμματα.

"Θρήνος μεσά θέταρχοντα, θευδόφων και πόνων".

"Όταν δέ ~~εί~~ τίπε τὰ γράμματά της ἀποφασίζει νὰ πάν
ἐκεῖ εγώ Συρία μαζί μὲ τὸν Εἰρήνη που τοῦ έχει,
οὐ χωρισθῶν θέλω σου οὐδὲ καμμιαν ὥραν".

Τάξιδια της Σομαδανίας. Στὴν ἀρχὴ τὸν ἐπιπλήξαντα μά~~τι~~ ^{τι} πολεμούντες
επερα τὸν ἄφισαν νὰ πάῃ μονάχος του.

Κι αὐτοὺς τέλος ἀφίνει τὰ γυναικα του και τὸν μικρό
του βυβλίο και πά~~ει~~ εγώ Συρία.

"Ἐκεῖ δέν εγώ μάνα του τέσσερας του τὸν καίνει χρι-
στιανόν μὲ αὐτήν και πολλούς ἄλλους και ~~οπρέψονται~~ τερά^{την}
εγώ Ρωμανία.

Δ'. ΜΕΡΟΣ

Τὸ παιδί του Αμπρά και τῆς Εἰρήνης βαφτίστηκε,
ὅταν ήγινε ἔξη χρονῶν, Βασίλης.

Λεγονταν και διγενής γιατί ήταντες ἀπό δύο γένη. Η μητέρα του
"Εδαννίδα μὲ ὁ πατέρας του Σάρκος. ~~(Αράτη)~~ Σαραντός -

Ακριτας δὲ γιατί φύλαξ τέσσερας (στρατιώτες) τοῦ κράτους.

Από μικρός ήταντες φύση πολεμική. Τοι δέδονταν πολύ τὸ κυνήγι
των Απριλίων.

Σε μεριά ἐνδρογονή τεί τὸν πατέρα του σκότωντας ἀρνούδες κι ἔρ-
γα.

Ἀγνοιούμε μή τὸν άποτιν Φιλόπαττρο και τὸν νικητες σε ἀ-
μύνα πολεμιστῶν

Ε'. ΜΕΡΟΣ

"Όταν ο Βασίλης ἀντριώδης ήγειχνει στα ἔρωτα δίχτυα

τῆς Εὐδοκίας, τῆς κόρης τοῦ Δούκα τοῦ Βασιλεία τῆς Ρωμανίας, καὶ μαί τέρα την ἔκθετη.

Τάξιδερμία της τότε φερεράρω τοῦ κυνήγουσαν. Κατορθώσε
σῆμας ὁ Βασιλεὺς καὶ τοῖς νικηταῖς.

Τέταρτη τὸτε την Εὐδοκία γνωίται τοῦ καί ἔρχονται στὸν
πατέρα τοῦ Αρματᾶ καὶ εὐτοξίει τοῖς γάμους των.

Ο βασιλεὺς Ρωμανὸς ὅταν ἀκουσει τὰ δέχονται ποδάρια γι'
αὐτῶν, τὸν ἐπιγενέψαται μαί τέρα.

ΣΤ΄ ΜΕΡΟΣ

Ο Διγένης ἔσωσε τὸν γιο τοῦ Αρνούχου, ἀφοῦ
νικηταῖς καὶ εκόπωσε τὸν ψηλοτάτη Μουσουρή. Ακόμη ἐγκαθίδρω-
σε την κόρη τοῦ Ἐρύρη Σπινδορράχθδον ἀπ' ταχέια την
Ἀράβων την ἔρημο, καὶ την ἐδωσει γένος πρὸ τοῦ Αρνού-
χου.

Ζ΄ ΜΕΡΟΣ

Ο Διγένης εκόπωσε τὸν χριστεψαντὸν δράκοντα τοι
ἔμποδίζει την γυναικα του νὰ τάπη στη θρύσι.

Υπερά επόμενοι οἱ ἵνα Ιουνιάρι. Ενῷ γένεντοι σε γιαύτες
της νικηταῖς τον ἔρχονται Λιγοτές γιὰ νὰ τοῦ τάρον την
γυναικα. Τοὺς ποδεμάται καὶ τοὺς νικᾷ. Πατέρας κατόταν
καὶ τοὺς τρεῖς περιφυκούς φίλοτες? Ιωάννη, Φιλόπατρο καὶ
Κινάριο καὶ τοὺς νικάται οἱ αὐτούς. Κατόταν νικᾶται δύο φο-
ρὲς την ἀριστόνα Μαζηνών καὶ γένος τέλος αὐτὴν τοῦ δινει
την παρθενία της τοῦ ὄρνισματος νὰ γάσῃ ὅταν νικηθῇ.

Η΄ ΜΕΡΟΣ

Κοτά γένος Εὐφράτη ὁ Διγένης ἔγινε ἵνα ὥραίο

πατέρι. Τον νεαρό διεκάθισε πεδίων ο πατέρας του ο Άγριπας.

Θ'. ΜΕΡΟΣ

Στερήθηκε τον πατέρα του, αλλά σε λίγο ο χάρος τούς γένερούς και την άγαπην του φάτα.

Ι'. ΜΕΡΟΣ

Ο Δημήτρης άρρωστησε. Επιδωκένες για να εβδομάδαν τον λίγη στιγμή γυναικα του τὰ κατορθώσατά του. Και ουτέρα άτομο λίγο ξεγυχάει και ταξιδιώτων μηνιγγία του...

Ανάδυον

Στο ίδιο χώρο ποιητικά τοι "έχει πέντε χιλιάδες περίπου ενήμερος, ή γάλασσα είναι ή (άριν) ανάργυρη τη λέξης της ανάτης γάλασσας, της κατόπιν Νεοελληνικής, και τη γαλού ψεύτικες ξένες.

Τινι διηγημού την κάνων ἀναρόι, απ' την τυπική της γάλασσα μήδη την ἄλλη ο ποιητής, τοι ἀτεχνά παρουσιάζει τον ἄνθρωπον του πάντα να γίνεται χωρίς το μαρτυρικό της ιδιοτήτας.

Αντίθετα ο "Ορφεός" δίνει δύναμην στον πολεμιστή την Τρώων και καρότιν παριστάνει νικητή τον "Ελλήνα πολεμιστή". Έτοιμος ο νικητής δαυτίζεται τούτο το πρότερο.

Ο ποιητής ζητεί στα χρόνια την ένειρα του ή έμμυνοια έχει μεράπιαν έμμυνοια στις πράξεις την ἀνθρώπων, και γιαύτω βρίσκουμε έννοιαστικά στοιχεία της στο παρόν αὐτό. Στοις εγγόνισσα παλιότατα 1103-1121 έχει

Όποι τό δύτικο ρήμα πίστης μας.

Άνοιξη, έχει και φίλα. Να έρα:

"Και γάρ ή ποτδή μαύρησις οὐκ ἀγαθή νίπαρχη."

Το τέλος διαλεχτικού κομμάτι του Όπου έργου είναι ο τό δεκάτο και τελευταίο μέρος από τὸν εὗρο 4496-4521 τοι ἀποχαιρετά ὁ Αἰγείνης τὴν γυναῖκα του, μαζί ταξιδεύει στὸν Άδη. Τῆς ταυτῆς τοις διηπόντις διστοιχίας γίμναστοις περιγράφεις τοι κάνει ο γραμμής. Τοῦτο δείχνει δὲν ο γραμμής σῶν δρόμων οἱ θρωμάτις του φίλης και μετά μακάρια στὰ γύρω του. Και κάνει τὰ ἄγνωτα νὰ συγκινούνται σῶν διαβατών ὁ Αἰγείνης ἀπό κοντά τους. Τοῦτο είναι δείγμα των φωταναστικῶν τού κατόπιν ἀναπτύχθουσα ετοίν Εὐρώπην πρώτα τὸν δεκατέστροφο αἰώνα. ~~γιατί δεν λέγεται τούτο τούτο~~.

Στὸν εὗρο 45 ἀναφέρει δὲν λόγωις πάντες εἴπε νὰ προσέχουν τὴν Εἰρήνην ἀπὸ τὸν έρωτα.

Το πρόσωπο τοῦ τάρην έχει ἀπόμη τὸν σεβαστό και τὴν ἱερότητά του και πιστεύονται οἱ πάντες ἀνταλλαγασθεῖσα χρόνια ἀπὸ τὴν πλαστοποίησην.

Στὸν εὗρο πάρι 4481 ἀναφέρει τὸ ἔδιπλο τοι εἴχανε και οι ἀρχαῖοι Έλληνες νὰ κόθουν τὰ μαλλιά τους απάντων ἀπὸ τὸν τάχο τοῦ νεφροῦ. Ήτ τηρωτώντων πάνη τῶν φαβδιστικῶν τηρίγη φορὰ επινατάται.

Κι' αὐτὸς σῶν ο "Ουμπρος τεταχειρίζεται κοσμητικά" ἐπίδειξα για τοὺς θρωμάτις του. "Οπως τὸ "επροστηγοντωρφοτελούντος, μαργαριταρόδοντος" και ἄλλα.

Αναφέρει και τὸ εἶδος τοῦ τηγεράκου τῶν ἀρχαίων τά-

6/
ψωμές.

Σε' αυτά τέρη τοι 'Ελληνιστικού τραγουδαίων τάξι
ημάρα αὐτά τοῦ δίγειν.

Και ο ἀφεδός κυπριακή ψωμάσια γιὲν ὅν ενν Πάχο
εῖναι τὸ ἵγρος τοῦ πεντατευτοῦ δίγειν.

Κάλεσαι μήπος τοῦ 'Ελληνιστικού τρέψ τὰ γομή-
μα σύρα νοὶ τὰ ροποποιοὺς καθίντα μὲν τὸ δίκο του
γοῦντο.

Νά ψερικά κομψάνα τοῦ τραγουδίου τοῦ δίγειν
ενν Κυπριανών διάδεχτο.

'Ο Χάρος μαύρα φόρησεν
μαύρα καθαγγιζείνειν.

Μαύρα οὐλαβούνηνα¹ φορεῖ
νὰ ταῖ[ε]ιντο πανδύρω.

Στιν (v) αἴκραν τοῦ παραύρκου
ὑπέρεν τοὺς ἀροκότους.²

Στιν τέσσων τοῦ πανδύρκου
ὑπέρεν τοὺς τρέν τζιάν πίνναν.³

(Καλύπτοντε τὸν Χάρονα)

νὰ φᾶ(ε) τὰ ππιῆ μητά μας.

Νά φᾶη ἄγριν³ τοῦ λαοῦ

νὰ φᾶη ὄφεον τερπίτζιν

Νὰ πην γάλιοποταν κρασίν
πού τίννων φουμαρένοι
και τίννουσιν οι ἄρρωστοι
τζιάν βρέθουνται γιαμένοι.

"Ἐν ἡρα γιό^ς χάροντας
νὰ φᾶ νὰ πην μιά σας
νὰ φᾶν ἄγριν τοῦ λαοῦ
νὰ φᾶν ὄψιν περίτζων

νὰ πην γάλιοποταν κρασίν
πού τίννων φουμαρένοι
πού τίννουσιν οι ἄρρωστοι
τζιάν βρέθουνται γιαμένοι

Αλλ' ἡρα γιό^ς χάροντας
νὰ φᾶν τὸν καδήλον σας
νὰ ταΐσω.
Τζιάν γιάν^ς εἶναι ὁ κάλιος πας
ἀπ' οὐρανούς για νὰ ταΐση;

Τζένος ὁ χοντροδάχτυλος
τζένος ὁ βίντροδόντας.
Τζένον τὸ μαλακάριτσας
πὸν εὺς εἰς τὸν ασύρω.

"Ως ἀλούσεν ὁ θίενης
ἀφιεῖδην τζιάν δημάδην.

3/
Και ούτερα από μερικές ουραφές το ποίητα έξανθουσιά:
Σχιροκιές-σχιροκιές 'επιπλέοντα
τζιαί στην γαλιώτραν πάσσα.
Τηνέν εν (ό)τοι 'επαδιννών ~~της~~ νύχτες
τζιαί τρεύ κέρες.

Τζέν πότισμαντεν ο Χάροτρας
τὰ χαιρατα μυρούσαν,
τζέν πότισμαντεν ο Διευτής
τὰ λόγια δένούσαν.

Τζέν πότωσεν ο Χάροτρας
της ἐν τὰ τὸν τιτζίοη,
'εποδούθην τζέντεν του
του Διευτή τζιαί λέν:

Για Χάριν-χάριν διευτή
για τὰ μεταππιαστοῖ φέν.
Τζιαί χάρινσεν ο Διευτής
για τὰ μεταππιαστοῖ σων.

Ελεισί ποντικάνει ο Χάροτρας το πιπάτα διλύτεν
τοίσι πότεκλαντεν **Γιατί ο Χάροτρας ο Αστεί Κινηματα σχυνταν.**
χρουσός ἀτός 'εινκεν
στούς ούρανοις έξειν
τζιάννειξεν τες ἀδοίτες του
τζιαί τον Θεόν δοξάζει.

Θοξάζω σὲ καλέ θεέ
ποῦσαι οὐδὲ γηγενέας
καμψαί δουλή, ἐν γιρζαί
καὶ δίχως σου ἔστεναν.

Ἀντριώρης⁶ ποὺ τοῦδωσες
εἶποι τις νὰ σου τὸν φέρω;

Κατόταν ὁ Θεός φίγην τὸν Σίγεν⁷ ἀρρωστοῦ καὶ ὁ Χάροπος
τὸν θρήνον ἀδύτατο ναι ἐξηγοργήσθη καὶ τοῦ πέφριε τὸν
φυγῆν · · · · ·

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 1) Σιλαβενίκον = εῖδος γηγένου οὐριχτό οὐδὲ στῆθος. Διαμ-
ρύται ἀκόμη σὲ τερπικά χωριά τῆς Κύπρου.
2) Αροκόρι = θεριτιάδες ποὺ ἀνεψίζουν τὸ σιτάρι.
3) Ἀγρι τοῦ λαοῦ = κύρος τοῦ οὐρικού τοῦ λαοῦ (μεγίστη)
4) ἄλατες = φρεσούγιες
5) γηγενέα = οὐρανός (τοῦ οὐρανού)
6) ἀντριώρης = δύναμις
-

Τετράς 5 Απρίλη 1934.

Πάτρος Αραδίππης.

Σαββατοκύριακος